

Ra'ut u Bo'ez

Kulib u Barkirin bu Erdê Muab

U li rojê karbedestî ya qazîya birseka “Kulib” mezin kete dinav welatî da – u zelamek ji “Bêtlehîma” Yehudaî li erdê Muab li gel jina xu u herdû kurrê xu barkirin. U navê wî zelamî “Elîmalk” bî u yê jina wî “Nu'mî” bî u herdû kurrê wî, êk “Meħlun” bî u yê dî “Kîlîun” bî. U ew Efratî bîn ji xelkê Bêtlehîma Yehuda bîn. U bu welatê Mu'ab barkirin u li wêrê akincî bîn. U Elîmalkê mêrê Nu'mî mir – u jina xu u herdû kurrê xu hêlan. Ewê dî kiçê Muabî mehir kirîn. Navê êk ji wan “Urfe” bî u ya dî “Ra'ut” bî. U nêzîkî deh sala li wêrê man. U paşî Meħlun u Kîlîun mirin. U husa jinik ma bê mêr u kurr u ma bi tinê.

Nu'mî u Herdû Bîkê Wê

U Nu'mî hêsta li Mu'ab bî. U guh lê bî ku Xudanî milletê xu yê pîruz kirî u erdê wan yê bi berhem êxistî. Îna ew herdû bîkê xu rabîn u çûne welatê wê. U herdû bîkê wê li gel wê çûn demê vegerrîa bu Yehuda. U Nu'mî gute herdû bîkê xu, “Her êk ji we herrin mala deyka xu u bila herweku we çakî li min u mêrê xu yê mirî kirîn – Xudan we pîruz bikî, bu bila Xudan we bi dû mêrê dî yê baş xelat kit.” U herdû maçîkirin. U ketine girê – u bi dengê bilind girîn. Belê wan gutê, “Ne, em dê li gel te ên

milletê te.” Îna Nu'mî bersiv da, “Kiçê min – hîn vegerrin – dê buçî li gel min ên? Ma ez dê şem kurra bibim u da mezin bibin u bibine mêrê we? Kiçê min hîn vegerrin u herrin. Ez ya pîr bîm. U ez kêr hindê naîm bibim jina zelamek dî – u heta heker min bivê ez ev şeve şî bikim u kurra jî bibim, hîn dê çaverî kin heta mezin dibin? U ma hîn dê ji ber wan mînin neşîkirî? Ne kiçê min, ez gelek ji ber we pusîdime, çunku Xudanî ez sizadam u zîan gehişte we jî.” U paşî careka dî jî bi dengê bilind girîn – u “Urfe xesîa xu maçî kir u çû – belê Ra'ut ma li gel u jê ve ne bî.

Ra'ut Birfarê didit li gel Xesîa xu Bimînî

Îna Nu'mî gutê, “Wa henê jintî ya te vegerrîa u gehişte milletê xu u xudayê xu. U tu jî weku wê bike.”

Îna Ra'utê bersiva wê da, “Tu min tengav ne ke ku ez te bihêlim çunku tu kîve biçî, ez dê li gel te çim. U tu li kîve bimînî, ez dê li wêrê mînim – milletê te, milletê

min e – u Xudayê te yê min e. Tu li kîve bimirî – ez dê li wêrê mirim u ême veşartin – u bila Xudan bi diwartirîn sizaî min siza bidit heker ez te bihêlim – u ji mirinê pê ve çî tişt me jêk ve nakit.” U demê dîtî ewa sure li ser hindê u dê li gel çit. U êdî ji hindê rawesta ku wê qebîl bikî ku vegerrit. U bi rê ketin u heta gehişîne Bêtlehîm u çawa gehişîn u kes u karê wê gelek beħsa wê kirin u pişîara jî êk u dû dikirin, “Erê eve Nu'mî ye?” Îna gute wan, “Hîn ne bêjin min Nu'mî. Belê bêjin min “Murre” çunku Xudayê bi şîan jîana min yê teħîl kirî. Ez tijî derketim – u Xudanî ez dest vale vegerrîa ne dim. Vêca hîn dê buçî bêjine min Nu'mî u Xudanî ez rezîl kirim, u yê bi şîan ez bi bela êxistim?” U husa Nu'mî u bîka wê Ra'uta Muabî ji welatê Muab vegerrîan. U gehişîna wan bu Bêtlehîm li dest pêka demê durîna cehî bî.

Ra'ut Gulîet Genimî lêk didit

U Nu'mî miruvekî dewlemend u pişt gerim hebî. Ji huza Elîmalkî mêrê wê bî, navê wî “Bo'ez” bî. U Ra'uta Muabî gute Nu'mî, “Bihêle ez biçim çemî u gulîet ji destê her kesekî ji min razî bit bikevit lêk dim.” Îna bersiva wê da, “Herre kiça min.” U çû çemekî u dest bi lêkdana gulîa li dîf pala kir.

Bo'ez Fermana Palêt xu dikit u Çakîê li Ra'utê bikin

U ew parçê çemî yê Ra'utê gulî jê lêkdidan derket çemî Bo'ezî ji huza Elîmalkî u Bo'ez ji Bêtlehim hat. U gute pala, "Xudan li gel we bit." Îna bersiv da, "Xudan te pîruz bikit." U Bo'ezî pişîar ji xulamê xu kir ewê berpîrsê pala, "Ev kiçka henê kî ye?" Ewî bersiv da, "Ew kiçeka Muabî ye ji welatê Muab li gel Nu'mî ya zivîrî." U daxwaz kir u gut, "Bihêlin ez gulîê ji piştîa dikevin lêk dim li dîf pala, u ewa her ji spêdê u heta vê gavê lêk didit. U bes piçekê bêhîna xu ya li ber sih berê vedaî."

Axiftina Bo'ezî li gel Ra'utê

U Bo'ezî gute Ra'utê, "Guhê xu bide min kiça min – tu li vêrê bimîne gulîa lêk de u ne çê çî çemê dî – u li gel melukdarê min yê jinik be u ji wan ve ne be. U çavê te li wî çemî bit ewî pale didurîn u li dîf wan herre u min yê gutî xulama kes çî xirabîê li te ne kin. U heker tu têhinî bî, herre ji wan amana vexu yê ewan tijî kirîn." U serê xu çemande erdî u gutê, "Çawa ez ketim cihê razîbîna te u ez bîanî?" U Bo'ezî bersiva wê da, "Gehişte min ew çakîa te li xesîa xu kirî piştî mirîna mêrê te – u gehişte hindê

te dî babêtu xu u erdê deykîna xu hêmî hêlan. U tu hatî def milletekê bîanî u tu wan nas nakirî. Bila Xudan, Xudayê Îsraîlîya te pîruz bikit, ewê tu hatî xu li bin çengê wî biparêzî, u bi gureî çakîa te li te bikit. U bila kirîa te ji def wî bit u bê kêmatî bit." U gut, "Xwizîka ez her li cihê razîbîna Xudanê xu bam. U te dilê min xuş kir, u te dilê carî ya xu şad kir. U di ser hindê ra ez carîyek te bi tinê naînim." U demê bî ye demê xwarinê, Bo'ezî gutê, "Were pêş u hindek nanî bixu, u parîê xu bike dinav me yê da." U bi tenîşt pala ve rînişt u hindek zad dayê u xwar u têr bî u jê zêde kir. U paşî rabî da gulîa lêk dit. U Bo'ezî fermana xulamê xu kir u gut, "Bihêlin bila gulîa dinav bera bermilê cehî jî lêk dit u çî lê ne kin. Belê hindek gulîa ji nav bermila jî derêxin u bila bu xu lêk dit u hîn wê tengav ne kin."

Bo'ez Miruvê Nu'mê ye

U Ra'utê heta êvarî gulî lêkdan – u paşî ew gulîê lêkdân qutan u ew gulîye derketin "îfeyek" ji cehî (nêzîkî bîst u çar lêtira ji cehî) u helgirt u çû bajêrî. U çavê xesîa wê bi cehê wê kit u paşî ew xwarina ji wê zêde kirî îna derê u da xesîa xu. U ewê pişîar jê kir, "Evru te ji kîve lêkda? U te li kîşk çemî şul kir? Bila Xudan wî pîruz kit ewê diluvanî bi te birî." U Ra'utê behsa wî miruvî kirî li çemê wî şul kirî u gut, "Navê wî zelumê min li çemê wî şul kirî evru Bo'ez e." U Nu'mî gute bîka xu, "Bila Xudan pîruz bit çunku ew çakîa xu ji sax u mirîa

navegirt." U paşî her gut, "Ew zelame miruvê me ye. U ew êk ji semîanê me ye." Ra'uta Muabî gut, "Daxwaz ji min kir ez li gel xulamê wî bim heta ku durîna xu bi dîmahî dînit." Îna Nu'mî gute Ra'utê bîka xu, "Bu te baş e tu li gel xulamê wî bî. Heker te li çemek dî şul kir, ne weku zîanek bi gehite te." U Ra'utê li gel kiçê Bo'ezî şul kir. Ewê îşî lêkdidan heta durîna genimî u ceha jî xilas bî ye. U li gel xesîa xu ma.

Nu'mî ber Gerhanê dikit, Ra'utê bidit şî

U rojekê Nu'mî gute bîka xu Ra'utê, "Te divê ez bu te li mêrekê bigerrim u çavê xu bidit te u bikevî di xuşîa da? Mane Bo'ez ewê te li gel kiçê wî şul kirî miruvê me ye? Ew dê ev şeve bêdera cehî dite baî. Vêca xu bişu u cuantîrîn cilkêtu xu bike ber xu u bêhîna xuş li xu bike – u tu herre bêderê. U tu ne hêle tu li wêrê bibînit heta ji xwarin u vexwarina xu xilas bit. U demê dinivî – tu cihê nivistina wî bizane – u paşî herre def li hêfa wî ji ser pêt wî rake – u li wêrê xu drêj bike. Ew dê nîşa te dit ka dê çî kî." Îna bersiv da, "Heçîa te gutî ez dê kim."

Ra'ut Seredana Bo'ezî dikit

U Ra'ut çû bêderê u heçîa xesîa wê gutî bi cih înat. U pîstî Bo'ezî xwarî u vexwarî u têr bî ye u çû daku li kuşê dîmahîê ji kuma cehî bînvî, Ra'ut ji dizî ve çû u li cihê ji ser pêt wî rakir u li wêrê nivîst. U li nîva şevê zelumê xu wergêra u têk çû u paş ji xew rabî u li xu zivîrî – u didîtina dîtî

jinkek ya li def pê wî nivistî ye. Pisîar kir, “Tu kî î?” Îna bersiv da, “Ez Ra’ut im xudama te me. Vêca tu li lêva kirasê xu bi xudama xu da bike çunku tu miruvê me î u semîan î.” Îna gut, “Bila Xudan te pîruz bikit kiça min, çunku ew çakîa te nuke dîar kirî ji ya berî nuke pitir e. Tu ne çûî def xurta, çî dewlemend bin u çî hejar bin. U vê gavê tu ne tirse kiça min. Ez dê heçîa tu dixwazî bu te kim. Xelkê bajêrê min hemî dizanin tu jineka berketî î. Rast e ez miruvê te me u semîan im, belê semîanek dî yê hey ji min nêzîktir e. Tu ev şeve binve. U li spêdê heker ewê ji min nêzîktir u heqtir bi xizmeta semîanê rabî u tu mehir kirî, ew gelek baş e. U heker qebîl ne kir bi xizmeta semîanê rabbit, ez bi Xudanê sax sînd di xum dê te mehir kim. U tu vê gavê heta spêdê binve.”

Bo’ez Cehî didit Ra’utê

U li def pê wî heta spêdê nivist. U hêşta tarî gewirk rabî wesa tarî bî kesê hevalê xu nas ne kirî, gutê, “Ne bêje kesê tu ya hatî bêderê.” U herwesa gutê, “Ew qutkê li ser te bîne u bigire.” U ewê we kir. U şeş amanê cehî bu kirne ser (nêzîkî sih u şeş lêtira). U danat ser milê wê u paşî çû bajêrî. U Ra’ut çû def xesîa xu u pisîar jê kir, “Çî çê bî kiça min?” U heçîa zelumî lê kirî gute xesîa xu. U gut, “U şeş amanê cehî dane min u gut, “Dest vale ne çê def xesîa xu.” Îna Nu’mî gutê, “Xu bigire kiça min, heta em dîmahî bizanîn çunku zelum narawestit heta hemî bi dîmahî neînî.”

U Bo’ez çû gurebana dergehê bajêrî u li wêrê rînişt. U çî pê ve ne çû. U ew xizmê semîan di wêrê ra bûrî ewê Bo’ezî behs kirî u gutê, “Were vêrê ey heval u rîne.” U hate def u rînişt. U Bo’ezî gazî kir deh zelama ji rihspîet bajêrî – u gute wan, “Li gel me li vêrê rînin.” U rîniştin. U paşî li semîanê xizim zivirî u gut, “Nu’mî, ewa ji welatê Muab vegerrîaî, divêt parçê erdê miruvê me Elîmalkî bifruşt, u min gut ez dê bêjime te: çemî li def van zelumê rîniştî bikirre u di hûzîra rihspîet milletê min – vêca heker te bivêt xu jê bikirre u heker te ne vêt bêje min. Çunku di dîf te da min heq yê hey bikirrim.” Îna zelumî bersiva wî da, “Ez dê kîrrim.” Îna Bo’ezî gut, “Rojâ tu erdî ji Nu’mî bikirî, li ser te ewe tu Ra’uta Muabî mehir bikî daku tu navê mirî li ser mîratê wî sax bikî.” Îna semîanê ji hemîya nêzîktir gut, “Ez ne şem çemî bikirrim. Heker min kirî dê mîratê xu pîç kim. Vêca tu pêş min ve çemî bikirre çunku ez ne şem xu jê bikirrim.”

Bo’ez Erdî dikirrit u Ra’utê Mehir dikit

U berê rewştê Îsrâîlîya ew bî. Derbareî guhurînê u pêşvekirînê bu çespendina hemê ku zelum şimka xu bêxit u bidit bikirî, daku kîrrîn u firutin u guhurîn bibit karekî desturî. U ew semîanê nêzîk gute Bo’ezî, “Bu xu bikirre” u şimka xu êxist. U Bo’ezî gute rihspîya u ew miruvê li dura, “Hîn şahdin min hemî tiştê Elîmalkî u herdû kurrêt Kîlûnî u Mehîlunî heyn ji destê

Nu’mê kîrrîn. U herwesa Ra’uta Muabî jinka Mehîlunî min kîrrî daku bibite jina min, daku navê mirî sax bikim li ser mîratê wî. U navê wî dinav birayê wî da berze nabit u ji pertuka bajêrî naçit. U hîn evru şahdin li ser vê çendê.” U ew miruvê li def dergehê bajêrî u rihspîya jî gutin, “Em şahdin – bila jinka diête di mala te da weku “Ra’hîlê” u “Lîê” bit, ewê mala Ye’qubî avakîrîn. U bila dwîndeha te dinav Efrate da zêde bit – u navê te dinav Bêtlehim da belav bit.” U bila dwîndeha te, yaku Xudan ji vê jinkê didite te, temet dwîndeha Fares bit yaku Tamarî bu Yehudaî bî.” U Bo’ezî Ra’ut mehir kir u çû nivîna wê u kurrek jê bî. U jinka gute Nu’mî, “Bila Xudan pîruz bit ewê tu ji semîanê bê behir ne kirî evruke. U bila navê wî li Îsrâîl belav bit çunku bîka te ewa he ji te kirî, bu te ji heft kurra bastir e u ew biçîke îna daku bibit egera sax kirna deruna te u te li pîrê Xudan bikit.” U Nu’mî kurrik kire di kuşa xu da u xudan kir. U cîranê wê gutin, “Nu’mî kurrek bî” u navê wî kirin “Ubîd”. U ew babê “Yesî” ye babê Daûdê paşa ye.

Deykbîna ‘Ubîdî, Bapîrê Daûdî

U eve ne dwîndeha Faresî:

Fares Hêsirun ra da

u Hêsirunî Ram ra da

u Ramî ‘Emîna ra da

u ‘Emînaî Neşşun ra da.

U Neşşunî Selmun ra da

u Selmunî Bo’ez ra da

u Bo’ezî ‘Ubîd ra da

u ‘Ubîdî Yesî ra da.

U Yesî Daûd ra da (ew pêxember bî).

- Pertuka Ra’utê